

คำวินิจฉัยของ ศาสตราจารย์ ดร.กระมล ทองธรรมชาติ ประธานศาลรัฐธรรมนูญ

ที่ ๒๗/๒๕๕๖

วันที่ ๒๕ กรกฎาคม ๒๕๕๖

เรื่อง ศาลฎีกาส่งคำโต้แย้งของจำเลยที่ ๒ (นายสมโพธิ หรือสมโภชน์ ทศมงคล หรือทดมงคล) ในคดีอาญาหมายเลขแดงที่ ๕๖๘๔/๒๕๕๔ ขอให้ศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัยตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖๔ ว่า พระราชบัญญัติมาตรการในการปราบปรามผู้กระทำความผิดเกี่ยวกับ ยาเสพติด พ.ศ. ๒๕๓๔ มาตรา ๒๒ มาตรา ๒๖ มาตรา ๒๕ ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖ มาตรา ๓๐ มาตรา ๓๓ และมาตรา ๔๘ หรือไม่

ข้อโต้แย้งของจำเลยมีความเป็นมา และประเด็นข้อกฎหมายและข้อเท็จจริงสรุปได้ ดังนี้

พนักงานอัยการ สำนักงานอัยการสูงสุด สำนักงานอัยการพิเศษฝ่ายคดีอาชญากรรม ๒ เป็นโจทก์ ฟ้องนายวิเชียร กระจ่างจันทร์ ที่ ๑ นายสมโพธิ หรือสมโภชน์ ทศมงคล หรือทดมงคล ที่ ๒ ผู้ร้อง และนายสุทัศน์ คำแก้ว ที่ ๓ เป็นจำเลย ต่อศาลอาญาในฐานะความผิดร่วมกันมีเมทแอมเฟตามีนไว้ในครอบครองเพื่อจำหน่ายและจำหน่ายโดยฝ่าฝืนต่อกฎหมาย ตามคดีอาญาหมายเลขดำที่ ๑๕๓๔/๒๕๕๑

ในขณะที่ คดียังอยู่ระหว่างการพิจารณา โจทก์ยื่นคำร้อง ลงวันที่ ๒๕ เมษายน ๒๕๕๒ ต่อศาลอาญาเป็นคดีหมายเลขดำที่ ม.๑๐๓/๒๕๕๒ ขอให้ศาลอาญามีคำสั่งริบทรัพย์สินของ นายสมโพธิ ฯ จำเลยที่ ๒ ผู้ร้อง (คือ เงินฝากในบัญชีเงินฝากสะสมทรัพย์ ธนาकरกรุงเทพมหานคร จำกัด (มหาชน) สาขาอรุณพงษ์ เลขที่บัญชี ๑๔๕-๐-๖๕๕๗๒-๕ พร้อมดอกเบี้ยเงินฝากในบัญชีดังกล่าว ตามที่คณะกรรมการตรวจสอบทรัพย์สินได้อาศัยอำนาจตามพระราชบัญญัติมาตรการในการปราบปรามผู้กระทำความผิดเกี่ยวกับยาเสพติด พ.ศ. ๒๕๓๔ มาตรา ๒๒ आयัดไว้เนื่องจากเป็นทรัพย์สินที่เกี่ยวข้องเนื่องกับการกระทำความผิดเกี่ยวกับยาเสพติด) ให้ตกเป็นของกองทุนป้องกันและปราบปรามยาเสพติด ตามพระราชบัญญัติมาตรการในการปราบปรามผู้กระทำความผิดเกี่ยวกับยาเสพติด ฯ มาตรา ๓ มาตรา ๑๕ มาตรา ๒๒ มาตรา ๒๖ มาตรา ๒๕ และมาตรา ๓๑

เนื่องจากเหตุดังกล่าว ผู้ร้องจึงยื่นคำร้องลงวันที่ ๑๔ มิถุนายน ๒๕๕๒ ต่อศาลอาญาคัดค้านคำร้องขอริบทรัพย์สินที่โจทก์ยื่น สรุปว่า เงินฝากในบัญชีสะสมทรัพย์ดังกล่าว ผู้ร้องยืมมาจากมารดา เพื่อนำมาวางประกันและวางคาวนร์รถยนต์แท็กซี่ ไม่ได้เป็นเงินที่ได้มาจากการกระทำความผิด และคดียังอยู่ระหว่างการพิจารณาของศาล ซึ่งยังไม่มีคำพิพากษาว่าผู้ร้องมีความผิด หรือไม่ อีกทั้งตัว

ทรัพย์สินที่ถูกยึดและอายัดไว้นั้น ไม่อาจถูกเปลี่ยนแปลงโยกย้ายหรือทำลายหลักฐาน อันจะเข้าข้อสันนิษฐานของพระราชบัญญัติมาตรการในการปราบปรามผู้กระทำความผิดเกี่ยวกับยาเสพติด พ.ศ. ๒๕๓๕ ได้นอกจากนี้ ยังเป็นเพียงทรัพย์สินที่ต้องสงสัยว่าจะได้มาเนื่องจากการกระทำผิดเท่านั้น อีกทั้งการอ้างใช้มาตรการดังกล่าว เป็นการขัดต่อรัฐธรรมนูญ หมวดที่ ๓ มาตรา ๒๖ และมาตรา ๓๓

อย่างไรก็ตาม ศาลอาญามีคำสั่งลงวันที่ ๑๕ ธันวาคม ๒๕๕๒ เป็นคดีหมายเลขแดงที่ ม. ๑๒๒/๒๕๕๒ ให้รับเงินฝากสะสมทรัพย์ ชื่อบัญชีนายสมโพธิ ทดมงคล พร้อมดอกเบี้ย ตกเป็นของกองทุนป้องกันและปราบปรามยาเสพติดตามพระราชบัญญัติมาตรการในการปราบปรามผู้กระทำความผิดเกี่ยวกับยาเสพติด ๙ มาตรา ๒๕ และมาตรา ๓๑

ผู้ร้องจึงอุทธรณ์คำสั่งศาลอาญา โดยมีประเด็นข้อกฎหมายว่าพระราชบัญญัติมาตรการในการปราบปรามผู้กระทำความผิดเกี่ยวกับยาเสพติด ๙ เป็นการจำกัดสิทธิของปวงชนชาวไทยที่บัญญัติไว้ในรัฐธรรมนูญ โดยมาตรา ๒๒ มาตรา ๒๖ และมาตรา ๒๕ ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖ มาตรา ๓๐ มาตรา ๓๓ และมาตรา ๔๘ ขอให้ศาลอุทธรณ์พิพากษากลับยกคำร้องโจทก์และเพิกถอนคำสั่งรับทรัพย์สิน

ศาลอุทธรณ์พิพากษา เมื่อวันที่ ๒๗ กันยายน ๒๕๕๓ พิพากษายืน โดยศาลอุทธรณ์เห็นว่า แม้มาตรการรับทรัพย์สินในคดีเกี่ยวกับการกระทำความผิดเกี่ยวกับยาเสพติดตามพระราชบัญญัตินี้ดังกล่าว จะมีบทบัญญัติบางประการจำกัดสิทธิและเสรีภาพของบุคคลในเรื่องทรัพย์สิน แต่ก็ยังเป็นบทบัญญัติของกฎหมายพิเศษที่ออกใช้บังคับโดยชอบด้วยกฎหมาย โดยมีผลใช้บังคับเป็นกฎหมายทั่วไป มิได้ใช้บังคับเฉพาะกลุ่มหรือเฉพาะบุคคลหรือเฉพาะผู้คัดค้าน อันเป็นการสอดคล้องกับบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญ ตามมาตรา ๒๕ ประกอบมาตรา ๔๘ ที่บัญญัติให้กระทำได้โดยอาศัยอำนาจตามบทบัญญัติแห่งกฎหมาย

ผู้ร้องฎีกาคัดค้านคำพิพากษาศาลอุทธรณ์ โดยมีประเด็นข้อกฎหมาย สรุปว่า การที่ศาลอุทธรณ์วินิจฉัยว่า พระราชบัญญัติมาตรการในการปราบปรามผู้กระทำความผิดเกี่ยวกับยาเสพติด ๙ ขัดรัฐธรรมนูญ แต่ใช้บังคับได้นั้น ผู้ร้องมิอาจเห็นพ้องด้วย แม้รัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๕ จะให้กระทำได้ในเรื่องการจำกัดสิทธิและเสรีภาพของบุคคลโดยมีกฎหมายเฉพาะเท่านั้น แต่การจำกัดสิทธิตามกฎหมายนั้น จะกระทบกระเทือนสาระสำคัญของสิทธิและเสรีภาพนั้นมิได้ ผู้ร้องจึงไม่เห็นด้วยกับการที่ศาลอุทธรณ์วินิจฉัยว่า พระราชบัญญัตินี้ดังกล่าว มาตรา ๒๕ ใช้บังคับได้โดยชอบตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๕ ประกอบมาตรา ๔๘

ศาลฎีกาพิจารณาแล้วเห็นว่า ฎีกาของผู้ร้องดังกล่าวเป็นการโต้แย้งว่าบทบัญญัติแห่งกฎหมายที่ศาลฎีกาจะใช้บังคับแก่คดี ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ และยังไม่มีความวินิจฉัยของศาลรัฐธรรมนูญ ในส่วน

ที่เกี่ยวกับบทบัญญัติดังกล่าว กรณีต้องด้วยรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖๔ วรรคหนึ่ง ประกอบมาตรา ๖ แห่งรัฐธรรมนูญ จึงให้รอการพิจารณาพิพากษาคดีไว้ชั่วคราว และให้ส่งความเห็นของผู้ร้องดังกล่าวไปตามทางการเพื่อให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัยว่า พระราชบัญญัติมาตรการในการปราบปรามผู้กระทำความผิดเกี่ยวกับยาเสพติด ฯ มาตรา ๒๒ มาตรา ๒๖ และมาตรา ๒๕ ขัดต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖ มาตรา ๓๐ มาตรา ๓๓ และมาตรา ๔๘ หรือไม่ และในชั้นนี้ให้จำหน่ายคดีจากสารบบความของศาลฎีกาไปก่อน สำนักงานศาลยุติธรรมพิจารณาแล้วเห็นว่า กรณีดังกล่าวอยู่ในบังคับของรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖๔ วรรคหนึ่ง จึงส่งเรื่องมาเพื่อศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัย

ศาลรัฐธรรมนูญตรวจคำร้องแล้ว มีคำสั่งเมื่อวันที่ ๑๑ ตุลาคม ๒๕๕๔ รับคำร้องไว้ดำเนินการตามข้อกำหนดศาลรัฐธรรมนูญ ว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๕๑ ข้อ ๑๐ และรับไว้พิจารณาวินิจฉัยตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖๔ ในคราวประชุมของคณะตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ เมื่อวันที่ ๘ กรกฎาคม ๒๕๕๖

คำวินิจฉัย

พิจารณาแล้ว มีประเด็นตามคำร้องว่า พระราชบัญญัติมาตรการในการปราบปรามผู้กระทำความผิดเกี่ยวกับยาเสพติด พ.ศ. ๒๕๓๔ มาตรา ๒๒ มาตรา ๒๖ และมาตรา ๒๕ ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖ มาตรา ๓๐ มาตรา ๓๓ และมาตรา ๔๘ หรือไม่

รัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖ บัญญัติว่า “การใช้อำนาจโดยองค์กรของรัฐทุกองค์กรต้องคำนึงถึงศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ สิทธิและเสรีภาพตามบทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญนี้”

มาตรา ๓๐ บัญญัติว่า “บุคคลย่อมเสมอกันในกฎหมายและได้รับความคุ้มครองตามกฎหมายเท่าเทียมกัน

ชายและหญิงมีสิทธิเท่าเทียมกัน

การเลือกปฏิบัติโดยไม่เป็นธรรมต่อบุคคลเพราะเหตุแห่งความแตกต่างในเรื่องถิ่นกำเนิด เชื้อชาติ ภาษา เพศ อายุ สภาพทางกายหรือสุขภาพ สถานะของบุคคล ฐานะทางเศรษฐกิจหรือสังคม ความเชื่อทางศาสนา การศึกษาอบรมหรือความคิดเห็นทางการเมืองอันไม่ขัดต่อบทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญ จะกระทำมิได้

มาตรการที่รัฐกำหนดขึ้นเพื่อขจัดอุปสรรคหรือส่งเสริมให้บุคคลสามารถใช้สิทธิและเสรีภาพได้ เช่นเดียวกับบุคคลอื่น ย่อมไม่ถือเป็นการเลือกปฏิบัติโดยไม่เป็นธรรมตามวรรคสาม”

มาตรา ๓๓ บัญญัติว่า “ในคดีอาญา ต้องสันนิษฐานไว้ก่อนว่าผู้ต้องหาหรือจำเลย ไม่มีความผิด

ก่อนมีคำพิพากษาอันถึงที่สุดแสดงว่าบุคคลใดได้กระทำความผิด จะปฏิบัติต่อบุคคลนั้นเสมือนเป็นผู้กระทำความผิดมิได้”

มาตรา ๔๘ บัญญัติว่า “สิทธิของบุคคลในทรัพย์สินย่อมได้รับความคุ้มครอง ขอบเขตแห่งสิทธิและการจำกัดสิทธิเช่นว่านี้ ย่อมเป็นไปตามที่กฎหมายบัญญัติ

การสืบทอดย่อมได้รับความคุ้มครอง สิทธิของบุคคลในการสืบทอดย่อมเป็นไปตามที่กฎหมายบัญญัติ”

พระราชบัญญัติมาตรการในการปราบปรามผู้กระทำความผิดเกี่ยวกับยาเสพติด พ.ศ. ๒๕๓๔ มาตรา ๒๒ บัญญัติว่า “ในการตรวจสอบทรัพย์สิน ถ้าผู้ถูกตรวจสอบหรือผู้ซึ่งอ้างว่าเป็นเจ้าของทรัพย์สินไม่สามารถแสดงหลักฐานได้ว่าทรัพย์สินที่ถูกตรวจสอบไม่เกี่ยวเนื่องกับการกระทำความผิดเกี่ยวกับยาเสพติด หรือได้รับโอนทรัพย์สินนั้นมาโดยสุจริตและมีค่าตอบแทน หรือเป็นทรัพย์สินที่ได้มาตามสมควรในทางศีลธรรมอันดีหรือในทางกุศลสาธารณะ ให้คณะกรรมการสั่งยึดหรืออายัดทรัพย์สินนั้นไว้จนกว่าจะมีคำสั่งเด็ดขาดไม่ฟ้องคดีซึ่งต้องไม่ช้ากว่าหนึ่งปีนับแต่วันยึดหรืออายัดหรือจนกว่าจะมีคำพิพากษาถึงที่สุดให้ยกฟ้องในคดีที่ต้องหาขึ้น

เพื่อประโยชน์ในการตรวจสอบทรัพย์สิน หากมีเหตุอันควรเชื่อได้ว่าทรัพย์สินรายใดอาจมีการโอน ยักย้าย ซุกซ่อน หรือเป็นกรณีที่มีเหตุผลและความจำเป็นอย่างอื่น ให้คณะกรรมการมีอำนาจสั่งยึดหรืออายัดทรัพย์สินรายนั้นไว้ชั่วคราวจนกว่าจะมีการวินิจฉัยตามมาตรา ๑๖ (๓) ทั้งนี้ ไม่ตัดสิทธิผู้ถูกตรวจสอบหรือผู้ซึ่งอ้างว่าเป็นเจ้าของทรัพย์สินที่จะยื่นคำร้องขอผ่อนผันเพื่อขอรับทรัพย์สินนั้นไปใช้ประโยชน์โดยไม่มีประกันหรือมีประกัน หรือมีประกันและหลักประกันก็ได้ และให้นำความในมาตรา ๑๕ วรรคสอง มาใช้บังคับโดยอนุโลม

เมื่อมีการยึดหรืออายัดทรัพย์สินชั่วคราวแล้ว ให้คณะกรรมการจัดให้มีการพิสูจน์ตามวรรคหนึ่งโดยเร็ว และในกรณีที่ผู้ถูกตรวจสอบหรือผู้ซึ่งอ้างว่าเป็นเจ้าของทรัพย์สินสามารถพิสูจน์ตามวรรคหนึ่งได้ ก็ให้คืนทรัพย์สินให้แก่ผู้นั้น แต่ถ้าไม่สามารถพิสูจน์ได้ ให้ถือว่าการยึดหรืออายัดตามวรรคสองเป็นการยึดหรืออายัดตามวรรคหนึ่ง

การยื่นคำร้องขอผ่อนผันตามวรรคสอง ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่กำหนดในกฎกระทรวง

เพื่อประโยชน์ตามมาตรา นี้ คำว่า “ทรัพย์สิน” ให้ความหมายรวมถึง

- (๑) ทรัพย์สินที่เปลี่ยนแปลงสภาพไป สิทธิเรียกร้อง ผลประโยชน์ และดอกผลจากทรัพย์สินดังกล่าว
- (๒) หนี้ที่บุคคลภายนอกถึงกำหนดชำระแก่ผู้ต้องหา

LIRT

(๓) ทรัพย์สินที่เกี่ยวข้องเนื่องกับการกระทำความผิดเกี่ยวกับยาเสพติดของผู้ต้องหาที่ได้รับ ขยาย จำหน่าย โอนหรือยกย้ายไปเสียในระหว่างระยะเวลาสิบปีก่อนมีคำสั่งยึดหรืออายัด และภายหลังจากนั้น เว้นแต่ผู้รับโอนหรือผู้รับประโยชน์จะพิสูจน์ต่อคณะกรรมการได้ว่าการโอนหรือการกระทำนั้นได้กระทำไป โดยสุจริตและมีค่าตอบแทน”

มาตรา ๒๖ บัญญัติว่า “การยึดหรืออายัดทรัพย์สินตามมาตรา ๒๒ ซึ่งกระทำโดยชอบด้วย กฎหมาย หากก่อให้เกิดความเสียหายแก่ผู้ใด ผู้กระทำไม่ต้องรับผิดชอบใช้ค่าสินไหมทดแทนเป็นส่วนตัว”

มาตรา ๒๘ บัญญัติว่า “บรรดาทรัพย์สินซึ่งพนักงานอัยการได้ยื่นคำร้องต่อศาลตามมาตรา ๒๗ วรรคหนึ่งนั้น ให้ศาลได้สอบสวน หากคดีมีมูลว่าเป็นทรัพย์สินที่เกี่ยวข้องเนื่องกับการกระทำความผิดเกี่ยวกับ ยาเสพติด ให้ศาลสั่งริบทรัพย์สินนั้น เว้นแต่บุคคลซึ่งอ้างว่าเป็นเจ้าของทรัพย์สินได้ยื่นคำร้องขอคืน ก่อนคดีถึงที่สุดและแสดงให้ศาลเห็นว่า

(๑) ตนเป็นเจ้าของที่แท้จริง และทรัพย์สินนั้นไม่ได้เกี่ยวเนื่องกับการกระทำความผิดเกี่ยวกับ ยาเสพติด หรือ

(๒) ตนเป็นผู้รับโอน หรือผู้รับประโยชน์ และได้ทรัพย์สินนั้นมาโดยสุจริตและมีค่าตอบแทน หรือได้มาตามสมควรในทางศีลธรรมอันดี หรือในทางกุศลสาธารณะ

เพื่อประโยชน์แห่งมาตรานี้ ถ้าปรากฏหลักฐานว่าจำเลยหรือผู้ถูกตรวจสอบเป็นผู้เกี่ยวข้องหรือ เคยเกี่ยวข้องกับการกระทำความผิดเกี่ยวกับยาเสพติดมาก่อน ให้สันนิษฐานไว้ก่อนว่าบรรดาเงินหรือ ทรัพย์สินที่ผู้นั้นมีอยู่หรือได้มาเกินกว่าฐานะ หรือความสามารถในการประกอบอาชีพหรือกิจกรรมอย่างอื่น โดยสุจริต เป็นทรัพย์สินที่เกี่ยวข้องเนื่องกับการกระทำความผิดเกี่ยวกับยาเสพติด”

เมื่อพิจารณาพระราชบัญญัติมาตรการในการปราบปรามผู้กระทำความผิดเกี่ยวกับยาเสพติด พ.ศ. ๒๕๓๔ มาตรา ๒๖ แล้ว เห็นว่าเป็นบทบัญญัติว่าด้วยความรับผิดชอบใช้ค่าสินไหมทดแทนเป็น ส่วนตัว ในกรณีหากก่อให้เกิดความเสียหายแก่ผู้ใดในการยึดหรืออายัดทรัพย์สินตามมาตรา ๒๒ เท่านั้น มิได้เกี่ยวกับประเด็นที่ว่าทรัพย์สินของผู้ร้องเป็นทรัพย์สินที่เกี่ยวข้องเนื่องกับการกระทำความผิด เกี่ยวกับยาเสพติดอันควรริบหรือไม่ ดังนั้น มาตรา ๒๖ จึงมิใช่บทบัญญัติแห่งกฎหมายที่ศาลจะใช้บังคับ แก่คดี กรณีไม่ต้องด้วยรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖๕ วรรคหนึ่ง จึงไม่จำเป็นต้องวินิจฉัยในส่วนที่เกี่ยวข้องกับ มาตรา ๒๖ แห่งพระราชบัญญัติมาตรการในการปราบปรามผู้กระทำความผิดเกี่ยวกับยาเสพติด พ.ศ. ๒๕๓๔ ว่าขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญหรือไม่

จึงมีประเด็นตามคำร้องที่จะต้องพิจารณาวินิจฉัยเพียง ๔ ประเด็น ดังนี้

ประเด็นที่ ๑ พระราชบัญญัติมาตรการในการปราบปรามผู้กระทำความผิดเกี่ยวกับยาเสพติด พ.ศ. ๒๕๓๔ มาตรา ๒๒ และมาตรา ๒๕ ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖ หรือไม่

ประเด็นที่ ๒ พระราชบัญญัติมาตรการในการปราบปรามผู้กระทำความผิดเกี่ยวกับยาเสพติด พ.ศ. ๒๕๓๔ มาตรา ๒๒ และมาตรา ๒๕ ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๓๐ หรือไม่

ประเด็นที่ ๓ พระราชบัญญัติมาตรการในการปราบปรามผู้กระทำความผิดเกี่ยวกับยาเสพติด พ.ศ. ๒๕๓๔ มาตรา ๒๒ และมาตรา ๒๕ ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๓๓ หรือไม่

ประเด็นที่ ๔ พระราชบัญญัติมาตรการในการปราบปรามผู้กระทำความผิดเกี่ยวกับยาเสพติด พ.ศ. ๒๕๓๔ มาตรา ๒๒ และมาตรา ๒๕ ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๔๘ หรือไม่

ในประเด็นที่ ๑ พระราชบัญญัติมาตรการในการปราบปรามผู้กระทำความผิดเกี่ยวกับยาเสพติด พ.ศ. ๒๕๓๔ มาตรา ๒๒ และมาตรา ๒๕ ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖ หรือไม่

พิจารณาแล้ว พระราชบัญญัติมาตรการในการปราบปรามผู้กระทำความผิดเกี่ยวกับยาเสพติด พ.ศ. ๒๕๓๔ มาตรา ๒๒ เป็นบทบัญญัติว่าด้วยหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไข ในการตรวจสอบทรัพย์สินของผู้ถูกตรวจสอบที่คณะกรรมการตรวจสอบทรัพย์สิน จำนวน ๕ คน โดยมีปลัดกระทรวงยุติธรรม เป็นประธาน และข้าราชการระดับสูงของหน่วยราชการอีกแปดหน่วยร่วมกันพิจารณาว่าสมควรจะสั่งยึดหรืออายัดทรัพย์สินหรือไม่ โดยเปิดโอกาสให้ผู้ถูกตรวจสอบหรือผู้ซึ่งอ้างว่าเป็นเจ้าของทรัพย์สินมีสิทธิแสดงหลักฐานว่าทรัพย์สินที่ถูกตรวจสอบไม่เกี่ยวเนื่องกับการกระทำความผิดเกี่ยวกับยาเสพติด หรือได้รับโอนทรัพย์สินนั้นมาโดยสุจริตและมีค่าตอบแทน หรือเป็นทรัพย์สินที่ได้มาตามสมควรในทางศีลธรรมอันดีหรือในทางกุศลสาธารณะ ถ้าไม่สามารถแสดงหลักฐานได้ให้คณะกรรมการสั่งยึดหรืออายัดทรัพย์สินนั้นไว้จนกว่าจะมีคำสั่งเด็ดขาดไม่ฟ้องคดี ซึ่งต้องไม่ช้ากว่าหนึ่งปีนับแต่วันยึดหรืออายัดหรือจนกว่าจะมีคำพิพากษาถึงที่สุดให้ยกฟ้องในคดีที่ต้องหานั้น และว่าด้วยหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขการยึดหรืออายัดทรัพย์สินไว้ชั่วคราว โดยหากมีเหตุอันควรเชื่อได้ว่าทรัพย์สินรายใดอาจมีการโอน ยักย้าย ซุกซ่อน หรือเป็นกรณีที่มีเหตุผลและความจำเป็นอย่างอื่น ให้คณะกรรมการมีอำนาจสั่งยึดหรืออายัดทรัพย์สินรายนั้นไว้ชั่วคราวจนกว่าจะมีการวินิจฉัยตามมาตรา ๑๖ (๓) ทั้งนี้ ไม่ตัดสิทธิผู้ถูกตรวจสอบหรือผู้ซึ่งอ้างว่าเป็นเจ้าของทรัพย์สินจะยื่นคำร้องขอผ่อนผัน เพื่อขอรับทรัพย์สินนั้นไปใช้ประโยชน์โดยไม่มีประกันหรือมีประกัน หรือมีประกันและหลักประกันก็ได้ จึงเห็นว่า บทบัญญัติมาตรานี้ให้ความเป็นธรรมแก่ผู้ถูกตรวจสอบทรัพย์สินแล้ว

สมบัติห้องสมุดรัฐสภา

หน้า ๒๑

เล่ม ๑๒๑ ตอนที่ ๒๑ ก

ราชกิจจานุเบกษา

๒๔ มีนาคม ๒๕๔๗

ส่วนมาตรา ๒๕ เป็นบทบัญญัติว่าด้วยวิธีพิจารณาคดีของศาลในการสั่งริบทรัพย์สินที่เกี่ยวข้องกับการกระทำความผิดเกี่ยวกับยาเสพติด โดยให้ศาลได้สวนหากคดีมีมูลว่าบรรดาทรัพย์สิน ซึ่งพนักงานอัยการยื่นคำร้องต่อศาลตามมาตรา ๒๗ วรรคหนึ่งนั้น เป็นทรัพย์สินที่เกี่ยวข้องกับการกระทำความผิดเกี่ยวกับยาเสพติด ให้ศาลสั่งริบทรัพย์สินนั้น เว้นแต่บุคคลซึ่งอ้างว่าเป็นเจ้าของทรัพย์สินได้ยื่นคำร้องขอคืนก่อนคดีถึงที่สุด และเป็นบทบัญญัติว่าด้วยวิธีพิจารณาคดีของศาลในการพิสูจน์ถึงการเป็นทรัพย์สินที่เกี่ยวข้องกับการกระทำความผิดเกี่ยวกับยาเสพติด หรือไม่ โดยถ้าปรากฏหลักฐานว่าจำเลยหรือผู้ถูกตรวจสอบเป็นผู้เกี่ยวข้องหรือเคยเกี่ยวข้องกับการกระทำความผิดเกี่ยวกับยาเสพติดมาก่อน ให้สันนิษฐานไว้ก่อนว่าบรรดาเงินหรือทรัพย์สินที่ผู้นั้นมีอยู่หรือได้มาเกินกว่าฐานะ หรือความสามารถในการประกอบอาชีพหรือกิจกรรมอย่างอื่นโดยสุจริต เป็นทรัพย์สินที่เกี่ยวข้องกับการกระทำความผิดเกี่ยวกับยาเสพติด ซึ่งข้อสันนิษฐานดังกล่าวเป็นการกำหนดหน้าที่ภาระการพิสูจน์ข้อเท็จจริงให้ตกแก่จำเลยหรือผู้ถูกตรวจสอบในการนำพยานหลักฐานมาสืบพิสูจน์หักล้างข้อสันนิษฐานตามกฎหมายดังกล่าว

พิจารณาแล้วรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖ เป็นบทบัญญัติที่ว่าด้วยการใช้อำนาจโดยองค์กรของรัฐ ซึ่งรัฐธรรมนูญกำหนดขอบเขตการใช้อำนาจโดยองค์กรของรัฐทุกองค์กร ต้องคำนึงถึงศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ สิทธิและเสรีภาพตามบทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญนี้ และเมื่อพิเคราะห์การใช้อำนาจขององค์กรของรัฐโดยคณะกรรมการตรวจสอบทรัพย์สินตามพระราชบัญญัติมาตรการในการปราบปรามผู้กระทำความผิดเกี่ยวกับยาเสพติด พ.ศ. ๒๕๓๔ มาตรา ๒๒ แล้ว เห็นว่าการใช้อำนาจโดยคณะกรรมการที่จะสั่งยึดหรืออายัดทรัพย์สิน หรือที่จะสั่งยึดหรืออายัดทรัพย์สินไว้ชั่วคราว นั้น เป็นการใช้อำนาจในการใช้ดุลพินิจวินิจฉัยพยานหลักฐานว่าทรัพย์สินที่ถูกตรวจสอบนั้นเกี่ยวข้องกับการกระทำความผิดเกี่ยวกับยาเสพติดหรือได้รับโอนทรัพย์สินนั้นมาโดยสุจริตและมีค่าตอบแทน หรือเป็นทรัพย์สินที่ได้มาตามสมควรในทางศีลธรรมอันดีหรือในทางกุศลสาธารณะ หรือไม่ และเป็นการใช้อำนาจในการใช้ดุลพินิจว่ามีเหตุอันควรเชื่อว่าทรัพย์สินรายใดอาจมีการโอน ยักย้าย ซุกซ่อน หรือเป็นกรณีที่มีเหตุผลและความจำเป็นอย่างอื่น ที่จะให้คณะกรรมการมีอำนาจสั่งยึดหรืออายัดทรัพย์สินรายนั้นไว้ชั่วคราวหรือไม่ พิจารณาแล้ว เห็นว่าบทบัญญัติมาตรา ๒๒ มิได้ให้อำนาจคณะกรรมการใช้อำนาจตามอำเภอใจ โดยไม่ต้องคำนึงถึงศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ สิทธิและเสรีภาพตามบทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญนี้ได้แต่อย่างใด

ส่วนการใช้อำนาจโดยองค์กรของรัฐโดยศาลตามบทบัญญัติมาตรา ๒๕ นั้น พิจารณาแล้วเห็นว่าศาลย่อมใช้อำนาจทำการได้สวนว่า คดีมีมูลว่าเป็นทรัพย์สินที่เกี่ยวข้องกับการกระทำความผิดเกี่ยวกับยาเสพติดหรือไม่ และใช้อำนาจในการวินิจฉัยมีคำสั่งว่าจะให้ริบทรัพย์สินนั้นหรือไม่ การใช้อำนาจของ

ศาลตามบทบัญญัติมาตรา ๒๕ เป็นการใช้อำนาจตุลาการวินิจฉัยคดีแก่คู่ความเพื่อให้เกิดความยุติธรรมแก่ทุกฝ่าย การจะให้เกิดความยุติธรรมได้นั้นศาลก็ย่อมจะต้องใช้อำนาจโดยคำนึงถึงศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ สิทธิและเสรีภาพตามบทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญนี้เป็นอย่างยิ่งอยู่แล้ว บทบัญญัติมาตรา ๒๕ มิได้ให้อำนาจศาลไปกระทำการใดๆ โดยไม่ต้องคำนึงถึงศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ สิทธิและเสรีภาพตามบทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญนี้ได้แต่อย่างใด และโดยหลักการศาลซึ่งมีอำนาจหน้าที่ในการวินิจฉัยคดีให้เป็นไปตามกฎหมายก็ย่อมจะต้องคำนึงถึงสิทธิและเสรีภาพของคู่กรณีที่รัฐธรรมนูญรับรองไว้อยู่แล้ว ดังนั้น พิจารณาแล้วเห็นว่า บทบัญญัติมาตรา ๒๒ และมาตรา ๒๕ แห่งพระราชบัญญัติมาตรการในการปราบปรามผู้กระทำความผิดเกี่ยวกับยาเสพติด พ.ศ. ๒๕๓๔ จึงไม่ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖

ในประเด็นที่ ๒ พระราชบัญญัติมาตรการในการปราบปรามผู้กระทำความผิดเกี่ยวกับยาเสพติด พ.ศ. ๒๕๓๔ มาตรา ๒๒ และมาตรา ๒๕ ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๓๐ หรือไม่

พิจารณาแล้วรัฐธรรมนูญ มาตรา ๓๐ เป็นบทบัญญัติว่าด้วยความเสมอภาคในกฎหมายการได้รับความคุ้มครองตามกฎหมายเท่าเทียมกัน ชายและหญิงมีสิทธิเท่าเทียมกัน และการห้ามเลือกปฏิบัติโดยไม่เป็นธรรมต่อบุคคล ส่วนบทบัญญัติมาตรา ๒๒ แห่งพระราชบัญญัติมาตรการในการปราบปรามผู้กระทำความผิดเกี่ยวกับยาเสพติด พ.ศ. ๒๕๓๔ นั้น แม้จะได้กำหนดให้ผู้ถูกตรวจสอบหรือผู้ซึ่งอ้างว่าเป็นเจ้าของทรัพย์สินมีหน้าที่แสดงหลักฐานให้ได้ว่าทรัพย์สินที่ถูกตรวจสอบไม่เกี่ยวเนื่องกับการกระทำความผิดเกี่ยวกับยาเสพติด หรือได้รับโอนทรัพย์สินนั้นมาโดยสุจริตและมีค่าตอบแทน หรือเป็นทรัพย์สินที่ได้มาตามสมควรในทางศีลธรรมอันดีหรือในทางกุศลสาธารณะ แต่ก็ให้อำนาจคณะกรรมการในการสั่งยึดหรืออายัดทรัพย์สินหรือในการสั่งยึดหรืออายัดทรัพย์สินไว้ชั่วคราว จึงเห็นได้ชัดว่า พระราชบัญญัติมาตรการในการปราบปรามผู้กระทำความผิดเกี่ยวกับยาเสพติด ๓ มาตรา ๒๒ ได้ให้ความเสมอภาคในกฎหมายและความคุ้มครองบุคคลตามกฎหมายเท่าเทียมกัน เนื่องจากเป็นบทบัญญัติที่มีผลใช้บังคับเป็นการทั่วไปแก่บุคคลผู้ที่อยู่ในสถานะอย่างเดียวกัน บทบัญญัติมาตรา ๒๒ มิได้บัญญัติยกเว้นให้ผู้ถูกตรวจสอบหรือผู้ซึ่งอ้างว่าเป็นเจ้าของทรัพย์สินคนใดคนหนึ่งมีสิทธิหรือหน้าที่แตกต่างไปจากผู้ถูกตรวจสอบหรือผู้ซึ่งอ้างว่าเป็นเจ้าของทรัพย์สินคนอื่น ส่วนระหว่างผู้ถูกตรวจสอบหรือผู้ซึ่งอ้างว่าเป็นเจ้าของทรัพย์สินกับคณะกรรมการตรวจสอบทรัพย์สินนั้น ย่อมไม่อาจจะอ้างความเสมอภาคในกฎหมายได้ เพราะมีอำนาจและหน้าที่และสถานะทางกฎหมายที่แตกต่างกัน เพราะคณะกรรมการตรวจสอบทรัพย์สินย่อมมีอำนาจหน้าที่และสถานะทางกฎหมายเหนือกว่าบุคคลผู้ถูกตรวจสอบ หรือผู้ซึ่งอ้างว่าเป็นเจ้าของทรัพย์สิน นอกจากนี้ บทบัญญัติมาตรา ๒๒ มิได้เป็นการเลือกปฏิบัติโดยไม่เป็นธรรมต่อบุคคล เพราะเป็นบทบัญญัติที่มีผลใช้บังคับเป็นการทั่วไป มิได้บัญญัติยกเว้นให้เลือกปฏิบัติต่อบุคคลใดบุคคลหนึ่ง หรือผู้ถูกตรวจสอบหรือผู้ซึ่งอ้างว่าเป็นเจ้าของทรัพย์สินคนใดคนหนึ่งเป็นการเฉพาะแต่อย่างใด

ส่วนพระราชบัญญัติมาตรการในการปราบปรามผู้กระทำความผิดเกี่ยวกับยาเสพติด ๗ มาตรา ๒๕ แม้จะให้ภาระการพิสูจน์ตกอยู่กับฝ่ายที่ถูกริบทรัพย์สินหรือผู้ซึ่งอ้างว่าเป็นเจ้าของทรัพย์สินก็ตาม แต่ก็ถือได้ว่า บทบัญญัติดังกล่าวได้ให้ความเสมอภาคในกฎหมายและได้รับความคุ้มครองตามกฎหมายเท่าเทียมกัน เนื่องจากเป็นบทบัญญัติที่มีผลใช้บังคับเป็นการทั่วไปแก่บุคคลผู้ที่อยู่ในสถานะอย่างเดียวกัน กล่าวคือ บุคคลที่อยู่ในฐานะโจทก์ จำเลยหรือผู้ซึ่งอ้างว่าเป็นเจ้าของทรัพย์สินทุกคน ย่อมมีสิทธิและหน้าที่ตามกฎหมายเหมือนกัน ได้รับความคุ้มครองตามกฎหมายอย่างเท่าเทียมกัน มิได้เป็นการเลือกปฏิบัติโดยไม่เป็นธรรมต่อบุคคล เพราะมีผลใช้บังคับเป็นการทั่วไป มิได้บัญญัติยกเว้นให้ใช้บังคับแก่บุคคลใด บุคคลหนึ่งเป็นการเฉพาะแต่อย่างใด

ดังนั้น พิจารณาแล้ว เห็นว่า บทบัญญัติมาตรา ๒๒ และมาตรา ๒๕ แห่งพระราชบัญญัติ มาตรการในการปราบปรามผู้กระทำความผิดเกี่ยวกับยาเสพติด พ.ศ. ๒๕๓๔ จึงไม่ขัดหรือแย้งต่อ รัฐธรรมนูญ มาตรา ๓๐

ในประเด็นที่ ๓ พระราชบัญญัติมาตรการในการปราบปรามผู้กระทำความผิดเกี่ยวกับยาเสพติด พ.ศ. ๒๕๓๔ มาตรา ๒๒ และมาตรา ๒๕ ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๓๓ หรือไม่

พิจารณาแล้วรัฐธรรมนูญ มาตรา ๓๓ เป็นกรณีที่ใช้บังคับในคดีอาญา ซึ่งให้สันนิษฐานไว้ก่อนว่า ผู้ต้องหาหรือจำเลยไม่มีความผิด และก่อนมีคำพิพากษาอันถึงที่สุดแสดงว่าบุคคลใดได้กระทำความผิด จะปฏิบัติต่อบุคคลนั้นเสมือนเป็นผู้กระทำความผิดมิได้ อันเป็นการกำหนดให้ในการพิจารณาคดีอาญานั้น เป็นหน้าที่ของโจทก์ที่จะต้องนำสืบพิสูจน์ให้ได้ว่าจำเลยเป็นผู้กระทำความผิดศาลจึงจะพิพากษาลงโทษ จำเลยได้ และจึงจะปฏิบัติต่อบุคคลนั้นเสมือนเป็นผู้กระทำความผิดได้ ส่วนบทบัญญัติมาตรา ๒๒ แห่งพระราชบัญญัติมาตรการในการปราบปรามผู้กระทำความผิดเกี่ยวกับยาเสพติด พ.ศ. ๒๕๓๔ นั้น เป็นกรณีที่ให้ผู้ถูกตรวจสอบหรือผู้ซึ่งอ้างว่าเป็นเจ้าของทรัพย์สินพิสูจน์ถึงความบริสุทธิ์ของทรัพย์สินที่ได้รับมา ไม่ได้เป็นการกระทำที่ถือได้ว่าผู้ถูกตรวจสอบหรือผู้ซึ่งอ้างว่าเป็นเจ้าของทรัพย์สินมีความผิดแล้ว และที่ให้คณะกรรมการมีอำนาจสั่งยึดหรืออายัดทรัพย์สินไว้ชั่วคราวก็เป็นการปฏิบัติต่อตัวทรัพย์สินที่ เกี่ยวเนื่องกับการกระทำความผิดเกี่ยวกับยาเสพติด มิใช่เป็นการปฏิบัติต่อผู้ถูกตรวจสอบหรือผู้ซึ่งอ้างว่า เป็นเจ้าของทรัพย์สินเสมือนเป็นผู้กระทำความผิดแล้ว

ส่วนพระราชบัญญัติมาตรการ ๗ มาตรา ๒๕ เป็นบทสันนิษฐานเกี่ยวกับทรัพย์สินของบุคคล ที่เกี่ยวข้องกับยาเสพติด เพื่อศาลจะได้วินิจฉัยและมีคำสั่งว่าจะให้ริบทรัพย์สินตกเป็นของกองทุนป้องกัน และปราบปรามยาเสพติดหรือไม่ ซึ่งในการสืบพิสูจน์ข้อเท็จจริงเกี่ยวกับทรัพย์สินนั้น คู่ความฝ่ายที่ได้ ทรัพย์สินมาย่อมเป็นผู้ที่ทราบข้อเท็จจริงมากกว่าคู่ความอีกฝ่ายหนึ่ง ในการพิจารณาคดีเพื่อให้ได้ความ

ชัดเจนว่าทรัพย์สินนั้นเกี่ยวกับการกระทำความผิดเกี่ยวกับยาเสพติดหรือไม่ จึงต้องให้ภาระการพิสูจน์ข้อเท็จจริงเกี่ยวกับทรัพย์สินดังกล่าวตกอยู่กับคู่ความฝ่ายที่ได้ทรัพย์สินนั้นมา เพราะหากจะให้ภาระการพิสูจน์ข้อเท็จจริงตกอยู่กับคู่ความอีกฝ่ายหนึ่งนั้นย่อมเป็นเรื่องที่ยากที่จะกระทำได้ จึงจำเป็นที่มาตรา ๒๕ ต้องมีข้อสันนิษฐานตามกฎหมายดังกล่าวให้จำเลยหรือผู้ถูกตรวจสอบเป็นผู้มีภาระการพิสูจน์ข้อเท็จจริง ทั้งนี้เพราะพระราชบัญญัติมาตรการในการปราบปรามผู้กระทำความผิดเกี่ยวกับยาเสพติด ๗ มาตรา ๒๕ เป็นข้อสันนิษฐานในทรัพย์สินที่เกี่ยวกับการกระทำความผิดเกี่ยวกับยาเสพติด ส่วนรัฐธรรมนูญ มาตรา ๓๓ เป็นบทบัญญัติสันนิษฐานในบุคคลผู้กระทำความผิด ซึ่งต่างกัน และการที่มาตรา ๒๕ ให้ศาลสั่งริบทรัพย์สินนั้นได้ก่อนมีคำพิพากษาอันถึงที่สุดแสดงว่าบุคคลผู้ถูกตรวจสอบหรือจำเลยได้กระทำความผิดนั้น คำสั่งริบทรัพย์สินเป็นการปฏิบัติต่อทรัพย์สินที่เกี่ยวข้องกับการกระทำความผิดเกี่ยวกับยาเสพติด มิใช่เป็นการปฏิบัติต่อบุคคลเสมือนเป็นผู้กระทำความผิดแล้วแต่อย่างใด ฉะนั้น พิจารณาแล้ว เห็นว่า บทบัญญัติมาตรา ๒๒ และมาตรา ๒๕ แห่งพระราชบัญญัติมาตรการในการปราบปรามผู้กระทำความผิดเกี่ยวกับยาเสพติด พ.ศ. ๒๕๓๔ จึงไม่ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๓๓

ในประเด็นที่ ๔ พระราชบัญญัติมาตรการในการปราบปรามผู้กระทำความผิดเกี่ยวกับยาเสพติด พ.ศ. ๒๕๓๔ มาตรา ๒๒ และมาตรา ๒๕ ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๔๘ หรือไม่

พิจารณาแล้วรัฐธรรมนูญ มาตรา ๔๘ เป็นบทบัญญัติที่ว่าด้วยสิทธิของบุคคลในทรัพย์สิน และการสืบมรดก ย่อมได้รับความคุ้มครอง โดยขอบเขตแห่งสิทธิและการจำกัดสิทธิเช่นว่านั้นย่อมเป็นไปตามที่กฎหมายบัญญัติ ซึ่งเป็นกรณีที่รัฐธรรมนูญให้อำนาจในการออกกฎหมายเพื่อกำหนดขอบเขตแห่งสิทธิและการจำกัดสิทธิเช่นว่านี้ได้ ส่วนบทบัญญัติมาตรา ๒๒ และมาตรา ๒๕ แห่งพระราชบัญญัติมาตรการในการปราบปรามผู้กระทำความผิดเกี่ยวกับยาเสพติด พ.ศ. ๒๕๓๔ เป็นบทบัญญัติแห่งกฎหมายที่ตราขึ้นโดยอาศัยรัฐธรรมนูญ มาตรา ๔๘ จึงไม่ขัดกับรัฐธรรมนูญ มาตรา ๔๘ แม้บทบัญญัติมาตรา ๒๕ จะเป็นบทบัญญัติว่าด้วยการสืบพิสูจน์ถึงสิทธิในทรัพย์สินซึ่งพนักงานอัยการได้ยื่นคำร้องต่อศาลตามมาตรา ๒๗ วรรคหนึ่ง โดยให้ศาลไต่สวน หากคดีมีมูลว่าเป็นทรัพย์สินที่เกี่ยวข้องกับการกระทำความผิดเกี่ยวกับยาเสพติด ให้ศาลสั่งริบทรัพย์สินนั้น ฉะนั้น เมื่อศาลมีคำสั่งริบทรัพย์สินใด ทรัพย์สินนั้นก็ตกเป็นของกองทุนป้องกันและปราบปรามยาเสพติด หากศาลมีคำสั่งให้ยกคำร้อง ทรัพย์สินนั้นก็ยังคงเป็นสิทธิของบุคคลผู้เป็นเจ้าของตามเดิม บทบัญญัติมาตรา ๒๕ เป็นบทพิสูจน์ถึงสิทธิในทรัพย์สินว่าเป็นทรัพย์สินที่เกี่ยวกับการกระทำความผิดเกี่ยวกับยาเสพติด หรือไม่ โดยให้ศาลไต่สวนซึ่งจะต้องมีการนำพยานหลักฐานมาสืบทั้งยังให้เจ้าของทรัพย์สินยื่นคำร้องขอคืนได้ก่อนคดีถึงที่สุด ส่วนข้อสันนิษฐานที่ว่า “บรรดาเงิน หรือทรัพย์สินที่ผู้นั้นมีอยู่ หรือได้เกินฐานะหรือ

ความสามารถในการประกอบอาชีพ หรือกิจกรรมอย่างอื่นโดยสุจริต ให้สันนิษฐานไว้ก่อนว่าเป็นทรัพย์สินที่เกี่ยวข้องกับการกระทำความผิดเกี่ยวกับยาเสพติด” ข้อสันนิษฐานนี้จะใช้ได้ต่อเมื่อปรากฏหลักฐานว่าจำเลยหรือผู้ถูกตรวจสอบเป็นผู้เกี่ยวข้องหรือเคยเกี่ยวข้องกับการกระทำความผิดเกี่ยวกับยาเสพติดมาก่อน ทั้งจำเลยและผู้เกี่ยวข้องสามารถนำสืบหักล้างข้อสันนิษฐานได้ ซึ่งอาจจะทำให้จำเลยเสียเปรียบในเชิงคดีอยู่บ้าง แต่ก็เป็นการจำเป็นเพื่อประโยชน์ในการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด ซึ่งปัจจุบันประเทศไทยกำลังประสบปัญหานี้อย่างรุนแรง ประกอบกับรัฐธรรมนูญ มาตรา ๔๘ ยอมให้รัฐสามารถออกกฎหมายกำหนดขอบเขตแห่งสิทธิ และการจำกัดสิทธิของบุคคลในทรัพย์สินได้เมื่อมีความจำเป็น ดังนั้น ในการออกกฎหมายที่มีผลกระทบต่อขอบเขตแห่งสิทธิในทรัพย์สินของผู้กระทำความผิดเกี่ยวกับยาเสพติด ที่เกิดจากความจำเป็นเพื่อป้องกันและปราบปรามยาเสพติด ซึ่งหากพิสูจน์ได้ว่าเป็นทรัพย์สินที่เกี่ยวข้องกับการกระทำความผิดเกี่ยวกับยาเสพติดก็ให้ศาลสั่งริบได้ จึงเป็นไปตามหลักกฎหมายสากล ฉะนั้น พิจารณาแล้วเห็นว่า บทบัญญัติมาตรา ๒๒ และมาตรา ๒๕ แห่งพระราชบัญญัติมาตรการในการปราบปรามผู้กระทำความผิดเกี่ยวกับยาเสพติด พ.ศ. ๒๕๓๔ จึงไม่ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๔๘

อาศัยเหตุผลดังกล่าวข้างต้น จึงวินิจฉัยว่า พระราชบัญญัติมาตรการในการปราบปรามผู้กระทำความผิดเกี่ยวกับยาเสพติด พ.ศ. ๒๕๓๔ มาตรา ๒๒ และมาตรา ๒๕ ไม่ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖ มาตรา ๓๐ มาตรา ๓๓ และมาตรา ๔๘

ศาสตราจารย์ ดร.กระมล ทองธรรมชาติ

ประธานศาลรัฐธรรมนูญ